

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงสำรวจ (Survey research) โดยมีวัตถุประสงค์ในการดำเนินการวิจัยคือเพื่อศึกษาบทบาทของครูสังคมศึกษาต่อการส่งเสริมโครงการจักรยานเพื่อการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมและพลังงานของโรงเรียนไชยโรจน์วิทยา อำเภอเมือง จังหวัดเชียงใหม่ โดยมีการดำเนินการตามขั้นตอนต่อไปนี้ คือ

1. การกำหนดกลุ่มประชากร
2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย
3. การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการศึกษา
4. การเก็บรวบรวมข้อมูล
5. การวิเคราะห์ข้อมูลและการแปลผล

การกำหนดกลุ่มประชากร

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่

1. นักเรียนระดับช่วงชั้นที่ 3 ที่เข้าร่วมในโครงการจักรยานเพื่อการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมและพลังงานของโรงเรียนไชยโรจน์วิทยา อำเภอเมือง จังหวัดเชียงใหม่ ในภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2548 จำนวน 90 คน
2. ผู้บริหาร หัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม และครูสังคมศึกษาโรงเรียนไชยโรจน์วิทยา อำเภอเมือง จังหวัดเชียงใหม่ ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2548 จำนวน 7 คน

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

1. แบบสอบถามนักเรียนระดับช่วงชั้นที่ 3 ที่เข้าร่วมโครงการจักรยานเพื่ออนุรักษ์สิ่งแวดล้อมและพลังงานของโรงเรียนไชยโรจน์วิทยา อำเภอเมือง จังหวัดเชียงใหม่ ประกอบด้วย 3 ตอน คือ

ตอนที่ 1 ข้อมูลด้านสถานภาพโดยทั่วไปของนักเรียน

ตอนที่ 2 ความเห็นของนักเรียนต่อบทบาทของครูสังคัมศึกษาต่อการส่งเสริมโครงการจักรยานเพื่อการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมและพลังงานของโรงเรียนไชยโรจน์วิทยา อำเภอเมือง จังหวัดเชียงใหม่

ตอนที่ 3 ข้อเสนอแนะ

2. แบบสัมภาษณ์ผู้บริหาร หัวหน้ากลุ่มสาระสังคัมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม และครูสังคัมศึกษา ใช้แบบสัมภาษณ์อย่างมีโครงสร้างหรือแบบสัมภาษณ์แบบเป็นทางการ (Structured interview or formal interview) (สุภางค์ จันทวานิช, 2533, หน้า 75) ประกอบด้วย 3 ตอน คือ

ตอนที่ 1 ข้อมูลด้านสถานภาพโดยทั่วไปของผู้บริหาร หัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้สังคัมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม และครูสังคัมศึกษา

ตอนที่ 2 ความเห็นของผู้บริหาร หัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้สังคัมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม และครูสังคัมศึกษาต่อบทบาทของครูสังคัมศึกษาต่อการส่งเสริมโครงการจักรยานเพื่อการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมและพลังงานของโรงเรียนไชยโรจน์วิทยา อำเภอเมือง จังหวัดเชียงใหม่

ตอนที่ 3 ข้อเสนอแนะ

การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการศึกษา

ผู้วิจัยได้ดำเนินการดังนี้

1. ศึกษาค้นคว้าการสร้างแบบสอบถามและแบบสัมภาษณ์จากหนังสือ ตำราและเอกสารที่เกี่ยวข้อง

2. ใช้ข้อมูลที่ได้จากการศึกษานำมาเป็นกรอบแนวคิดเพื่อนำมาสร้างเครื่องมือ โดยขอคำปรึกษาอาจารย์ที่ปรึกษา

3. นำเครื่องมือที่สร้างขึ้นไปเสนอให้ผู้เชี่ยวชาญจำนวน 5 คน พิจารณาตรวจสอบความเที่ยงตรงของเนื้อหาและความถูกต้องด้านภาษา

4. นำเครื่องมือที่ผ่านการตรวจของผู้เชี่ยวชาญไปทดลองใช้ (try out) กับนักเรียนจำนวน 10 คน ผู้บริหาร 1 คน หัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้สังคัมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม 1 คน และครูสังคัมศึกษา 1 คน ในโรงเรียนเทศบาลวัดศรีดอนไชย จากนั้นนำไปให้อาจารย์ที่ปรึกษาตรวจสอบอีกครั้งเพื่อความสมบูรณ์ของเครื่องมือ

5. นำเครื่องมือที่ได้ปรับปรุงแก้ไขและผ่านความเห็นชอบจากอาจารย์ที่ปรึกษา
วิทยานิพนธ์แล้วนำไปใช้ในการรวบรวมข้อมูลกับประชากร

การเก็บรวบรวมข้อมูล

การเก็บรวบรวมข้อมูลในการวิจัย ผู้วิจัยจะดำเนินการดังต่อไปนี้

1. ผู้วิจัยนำหนังสือขอความอนุเคราะห์ในการเก็บรวบรวมข้อมูลสำหรับการวิจัย
จากคณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ ไปขออนุญาตจากผู้จัดการ โรงเรียนไชยโรจน์วิทยา
อำเภอเมือง จังหวัดเชียงใหม่ เพื่อขอความร่วมมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล
2. ผู้วิจัยแจกแบบสอบถามและแบบสัมภาษณ์เพื่อเก็บรวบรวมข้อมูลจากประชากร
ด้วยตนเอง

การวิเคราะห์ข้อมูลและการแปลผล

ข้อมูลที่ได้จากการศึกษา ผู้วิจัยได้ดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูล ดังนี้คือ

1. ข้อมูลที่ได้จากการรวบรวมโดยแบบสอบถามมีการวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้โปรแกรม
สำเร็จรูป SPSS (Statistical Packages for the Social Sciences) เพื่อหาค่าสถิติดังนี้
ตอนที่ 1 การวิเคราะห์ข้อมูลด้านสถานภาพโดยทั่วไปของนักเรียนที่เข้าร่วม
โครงการจักรยานเพื่อการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมและพลังงานใช้สถิติร้อยละประกอบการพรรณนา
แบบความเรียง
ตอนที่ 2 การวิเคราะห์ข้อมูลด้านความเห็นของนักเรียนต่อบทบาท
ของครูสังคมศึกษาต่อการส่งเสริมโครงการจักรยานเพื่อการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมและพลังงาน
ของนักเรียนใช้ค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานประกอบการพรรณนาแบบความเรียง
โดยกำหนดคะแนนแต่ละอันดับดังนี้

มากที่สุด	มีค่าเท่ากับ	5	คะแนน
มาก	มีค่าเท่ากับ	4	คะแนน
ปานกลาง	มีค่าเท่ากับ	3	คะแนน
น้อย	มีค่าเท่ากับ	2	คะแนน
น้อยที่สุด	มีค่าเท่ากับ	1	คะแนน

เมื่อได้ค่าเฉลี่ยแล้วนำมาแปลความหมายซึ่งผู้วิจัยกำหนดเกณฑ์ไว้ดังต่อไปนี้

ค่าเฉลี่ย	4.50 - 5.00	หมายถึง	ปฏิบัติมากที่สุด
ค่าเฉลี่ย	3.50 - 4.49	หมายถึง	ปฏิบัติมาก
ค่าเฉลี่ย	2.50 - 3.49	หมายถึง	ปฏิบัติปานกลาง
ค่าเฉลี่ย	1.50 - 2.49	หมายถึง	ปฏิบัติน้อย
ค่าเฉลี่ย	1.00 - 1.49	หมายถึง	ปฏิบัติน้อยที่สุด

(กนกทิพย์ พัฒนาพัวพันธ์, 2539, หน้า 32)

ตอนที่ 3 ข้อเสนอแนะ ใช้การนำเสนอโดยการพรรณนาแบบความเรียง

2. ข้อมูลที่ได้จากแบบสัมภาษณ์มีการวิเคราะห์ข้อมูล ดังนี้

ตอนที่ 1 การวิเคราะห์ข้อมูลด้านสถานภาพโดยทั่วไปของผู้บริหาร

หัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม และครูสังคมศึกษาใช้สถิติร้อยละ ประกอบการพรรณนาแบบความเรียง

ตอนที่ 2 ความเห็นของผู้บริหาร หัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม และครูสังคมศึกษาต่อบทบาทของครูสังคมศึกษาต่อการส่งเสริมโครงการจักรยาน เพื่อการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมและพลังงานของโรงเรียนไชยโรจน์วิทยา อำเภอเมือง จังหวัดเชียงใหม่ ใช้การพรรณนาแบบความเรียง

ตอนที่ 3 ข้อเสนอแนะ ใช้การนำเสนอโดยการพรรณนาแบบความเรียง